

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	5
---------------------	---

Część I REPUBLIKA WEIMARSKA

Prezydenci w Republice Weimarskiej.....	9
Friedrich Ebert (1919–1925).....	15
Paul von Hindenburg (1925–1934)	35

Część II REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC

Prezydenci w Republice Federalnej Niemiec	63
Theodor Heuss (1949–1959)	73
Heinrich Lübke (1959–1969)	97
Gustav Walter Heinemann (1969–1974).....	119
Walter Scheel (1974–1979)	137
Karl Carstens (1979–1984)	157
Richard von Weizsäcker (1984–1994)	171
Roman Herzog (1994–1999)	197
Johannes Rau (1999–2004).....	215
Horst Köhler (2004–).....	235
Bibliografia.....	251
Wykaz skrótów	261
Indeks osób	263

SŁOWO WSTĘPNE

Niniejsza praca stanowi kontynuację badań autora nad niemieckimi elitami politycznymi. Jej wydanie zostało utrzymane w podobnej konwencji jak książka *Od Bismarcka do Schrödera. Portrety niemieckich kanclerzy*, która ukazała się w 2003 r. w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego. Z uwagi na większe znaczenie polityczne w Republice Federalnej Niemiec szefów rządów niż prezydentów książka ma mniejszą objętość niż wcześniejsza.

Podstawę materiałową książki tworzą prace autorów niemieckich i – w mniejszym stopniu – opracowania, które wyszły spod piór polskich naukowców i publicystów. Zważywszy, że książka ma charakter popularno-naukowy, przypisy zostały podane jedynie dla zlokalizowania cytatów.

Praca ma z oczywistych względów podział chronologiczno-rzeczowy. W jej skład wchodzi dwie różniące się objętościowo części. Pierwsza z nich obejmuje okres Republiki Weimarskiej i dwóch prezydentów. Została ona doprowadzona do śmierci Paula von Hindenburga 2 sierpnia 1934 r., czyli obejmuje półtora roku trwania Trzeciej Rzeszy. O ile w przypadku niemieckich kanclerzy okres „przerwy” trwał cztery lata (1945–1949), to znacznie dłużej, bo aż 15 lat (1934–1949), Niemcy nie miały prezydenta. W drugiej części podejmuję próbę prezentacji dziejów prezydentów federalnych – obejmuje ona okres blisko 60 lat, od 1949 do 2008 r. Z uwagi na polskiego czytelnika stosunkowo dużo miejsca zajmuje problematyka polsko-niemiecka.

Na koniec tych wstępnych uwag chciałbym podziękować Fundacji Ericha Brosta w Fundacji Friedricha Eberta i Deutsche Akademische Austauschdienst, dzięki którym mogłem zapoznać się z obszerną literaturą przedmiotu w niemieckich bibliotekach i później wydać mój maszynopis w formie książki. Pragnę szczególnie podziękować Recenzentowi – prof. dr hab. Stanisławowi Żerce – za cenne uwagi.